

Kamer der Volksvertegenwoordigers

Chambre des Représentants

17 DECEMBER 1953.

17 DÉCEMBRE 1953.

WETSONTWERP

tot vervanging van de wet van 1 September 1920, waarbij aan minderjarigen beneden zestien jaar toegang tot de bioscoopzalen wordt ontzegd.

PROJET DE LOI

tendant à remplacer la loi du 1er septembre 1920, interdisant l'entrée des salles de spectacle cinématographique aux mineurs âgés de moins de seize ans.

AMENDEMENT

VOORGESTELD DOOR DE HEER FAYAT.

AMENDEMENT

PRÉSENTÉ PAR M. FAYAT.

Art. 5.

Het eerste lid van dit artikel vervangen door volgende tekst :

« Wanneer de overtreding van de bepalingen van vorig artikel gepleegd werd door de eigenaar van het handelsfonds of met diens medeplichtigheid, kan het vonnis van veroordeling de sluiting van de inrichting waar het misdrijf werd gepleegd, gelasten voor een termijn van acht dagen tot zes maanden, alsmede de gelijktijdige aanplakking van het vonnis bij uittreksel op de in artikel 2 bepaalde plaatsen. »

Art. 5.

Remplacer le premier alinéa de cet article par le texte suivant :

« Lorsque l'infraction aux dispositions de l'article précédent a été commise par le propriétaire du fonds de commerce, ou avec sa complicité, le jugement de condamnation peut ordonner, pour un terme de 8 jours à 6 mois, la fermeture de l'établissement où l'infraction a été commise ainsi que l'affichage simultané du jugement par extraits aux endroits prévus à l'article 2. »

VERANTWOORDING.

Krachtens artikel 5 van het door de Senaat aangenomen wetontwerp kan de rechter, voor een termijn van acht dagen tot zes maanden, de sluiting gelasten van de inrichting waar een film of een filmgedeelte, aan minderjarigen van minder dan 14 jaar of van minder dan 18 jaar verboden, vertoond werd in de loop van een voorstelling waartoe deze minderjarigen toegang hadden.

Deze sluiting geldt uitdrukkelijk als straf.

Nochtans zal deze straf niet altijd en niet noodzakelijkerwijze de dader van het misdrijf treffen.

Wanneer de dader van het misdrijf, zelf en voor eigen rekening, het handelsfonds in bedrijf heeft, treft de door de Rechter bevolen sluiting de schuldige die, in deze hoedanigheid, eveneens getroffen wordt door de bij artikel 4 bepaalde geldboete.

Wanneer anderzijds de zaal waar het misdrijf gepleegd werd, in bedrijf genomen is door een natuurlijk of rechtspersoon doch beheerd wordt door een daartoe aangesteld persoon, kan de sluitingstraf iemand treffen die vreemd is aan het misdrijf.

Het ware de economische werkelijkheid van de inbedrijfneming der bioscoopzalen over het hoofd zien, te geloven dat bedoelde exploitatie-

JUSTIFICATION.

En vertu de l'article 5 du projet de loi adopté par le Sénat, le juge peut ordonner, pour un terme de 8 jours à 6 mois, la fermeture de l'établissement dans lequel un film ou une partie de film interdit aux mineurs de moins de 14 ans ou de moins de 18 ans, suivant les cas, a été projeté au cours d'une représentation à laquelle ces mineurs ont été admis.

Cette fermeture est prévue expressément à titre de peine.

Cependant cette peine ne frappera pas toujours et nécessairement l'auteur de l'infraction.

Lorsque l'auteur de l'infraction exploite lui-même et pour son compte le fonds de commerce, la fermeture ordonnée par le Juge atteint le coupable qui, à ce titre, est également frappé de la peine d'amende prévue par l'article 4.

D'autre part, lorsque la salle où l'infraction fut commise est exploitée par une personne morale ou physique mais se trouve être gérée par un préposé, la peine de la fermeture pourrait frapper une personne qui est étrangère à l'infraction.

Ce serait méconnaître la réalité économique de l'exploitation des salles de spectacles cinématographiques que de croire que ces condi-

Zie :

379 (1952-1953) : Ontwerp overgemaakt door de Senaat.

51 : Verslag.

52 : Amendementen.

Voir :

379 (1952-1953) : Projet transmis par le Sénat.

51 : Rapport.

52 : Amendements.

voorwaarden zeldzaam voorkomen. Het komt integendeel vaak voor dat een zaal deel uitmaakt van een « circuit », d.i. een groep zalen, geëxploiteerd door één of meer vennootschappen of door een natuurlijk persoon, die niet zelf elk van die zalen rechtstreeks beheren. Daarnaast gebeurt het ook vaak dat een natuurlijk persoon niet zelf zijn onderneming exploiteert.

Het is materieel onmogelijk dat de beheerders van dergelijke vennootschappen, die met het beheer van die ondernemingen zijn belast, of de eigenaar, natuurlijk persoon, elke vertoning bijwonen om de bedrijvigheid van de aangestelde te controleren, en na te gaan of deze zich niet aan het bij artikel 4 van het ontwerp betuigelde misdrijf schuldig maakt.

Nochtans kunnen, luidens artikel 5, de vennootschap of de natuurlijke persoon, eigenaar van de zaal, worden gestraft, hoewel zij niet medeplichtig zijn aan het misdrijf.

De sluiting van een zaal berokkent zulke zware schade, dat men hier gerust mag spreken van de zwaarste mogelijke straf.

De eigenaar, natuurlijk of rechtspersoon, moet verder zijn personeel betalen, en tevens de huurprijs indien hij het gebouw huurt; hij moet aan de filmverhuurders een zeer hoge schadevergoeding betalen, wegens het niet-vertonen van de gehuurde films op de overeengekomen data (bedoelde schadevergoeding wordt forfaitair vastgesteld in zeer strenge strafbepalingen); hij moet eventueel de gehuurde lokalen ontluimen, indien de verhuurder wegens die sluiting de huurovereenkomst doet verbreken, en hij verliest bovendien het kapitaal dat besloten ligt in zijn handelsfonds.

Sommigen zullen opwerpen dat de eigenaars, natuurlijke of rechtspersonen, burgerlijk aansprakelijk zijn voor hun aangestelden, die zij op oordeelkundige wijze moeten kiezen en behoorlijk onder toezicht houden. Dit is waar, en juist daarom wordt in artikel 8 van het ontwerp bepaald, dat de natuurlijke of rechtspersonen, die burgerlijk aansprakelijk zijn, « eveneens instaan voor de betaling van de geldboeten ».

Maar er wordt in dit artikel 8 niet gezegd, dat de burgerlijk aansprakelijke personen met geldboete gestraft worden, op gelijke voet met de dader van het misdrijf. Men heeft er zich wel voor gewacht een juridisch wangedrocht in het leven te roepen, waardoor het mogelijk zou zijn, als mededaders of medeplichtigen personen te veroordelen, ten laste van wie de schuld of de medeplichtigheid niet is bewezen. Juist omdat de burgerlijk aansprakelijke niet de schuldige is, heeft de Senaatscommissie (Zittingsjaar 1952-1953, Stuk n° 204, blz. 12) hem geen geldboete willen opleggen indien hij noch mededader noch medeplichtige is, maar heeft zij er zich toe beperkt hem te doen instaan voor de betaling van de door zijn aangestelden opgelopen geldboeten, in geval deze aangestelden onvermogen mochten zijn.

Wat men niet kon noch wilde uitvaardigen met betrekking tot de geldboeten, wordt echter bekrachtigd in verband met het sluiten van de zaal, wat een veel zwaardere straf is.

Het wetsontwerp is dus in de grond onlogisch: wat men niet gewild heeft voor de lichtere straf, neemt men aan voor de zwaardere straf.

Te vergeefs zou men aanvoeren dat de sluiting geen straf is. Het wetsontwerp laat geen twijfel omtrent de betekenis van de sluiting, vermits in het tweede lid van artikel 5 uitdrukkelijk wordt verklaard dat de sluiting een straf is, die niet voor uitstel vatbaar is.

Ten slotte kan men nog beweren dat de sluiting slechts in ernstige gevallen zal bevolen worden door de Rechter, die souverain oordeelt.

Die bewering versterkt nog onze bewijsvoering, want zij laat uitschijnen dat men in de praktijk wenst, dat de rechter de sluiting slechts zou bevelen wanneer hij oordeelt dat de exploitanten schuldig zijn. Maar indien zij dan schuldig zijn, moet hun persoonlijk de geldboete en de sluiting worden opgelegd. Zij zijn dan niet louter personen die « instaan voor de betaling », maar schuldigen, tegen wie de medeschuld of de medeplichtigheid bewezen is.

Wil men een logische wet maken, die overeenstemt met de beginselen van ons strafrecht, dan moet noodzakelijk in artikel 5 van de wet worden bepaald, dat de sluiting van de inrichting ondergeschikt is aan de persoonlijke veroordeling van de eigenaar van het in die inrichting geëxploiteerde handelsfonds.

tions d'exploitation soient rares. Il est, au contraire, fréquent qu'une salle fasse partie d'un « circuit » de salles exploité par une ou plusieurs sociétés, ou par une personne physique, qui ne gèrent pas elles-mêmes directement chacune de ces salles.

En dehors de ces cas, il se produit fréquemment aussi qu'une personne physique n'assume pas elle-même l'exploitation de son entreprise.

Il est matériellement impossible que les administrateurs de telles sociétés, chargés de la gestion de ces entreprises, ou le propriétaire, personne physique, assistent à chaque séance pour contrôler l'activité du préposé et se rendre compte si celui-ci ne commet pas l'infraction réprimée par l'article 4 du projet.

Cependant, en vertu de l'article 5 il est possible de frapper la société ou la personne physique propriétaire de la salle, alors que leur participation à l'infraction est inexistante.

La fermeture d'une salle entraîne des conséquences tellement dommageables que l'on peut dire qu'il s'agit de la peine la plus importante qui puisse être infligée.

Le propriétaire, personne morale ou physique, devra continuer à payer son personnel et le loyer, s'il est locataire du bâtiment; il devra payer des dommages-intérêts extrêmement élevés aux loueurs de films, en raison de la non-projection aux dates convenues des films loués (ces dommages ou intérêts sont fixés forfaitairement par des clauses pénales très sévères); il devra éventuellement vider les lieux loués, si le bailleur fait résilier le bail, par suite de cette fermeture et il perdra ainsi le capital que représente son fonds de commerce.

On objectera que les propriétaires, personnes physiques ou morales, sont civilement responsables de leurs préposés qu'ils doivent bien choisir et surveiller. C'est exact et c'est pourquoi l'article 8 du projet stipule que les personnes physiques ou morales, civilement responsables, sont « également garanties du paiement des amendes ».

Mais on n'a pas dit, dans cet article 8, que les personnes civilement responsables étaient punies de l'amende au même titre que l'auteur de l'infraction. On a évité cette monstruosité juridique qui aurait permis de condamner comme co-auteurs ou complices des personnes à charges desquelles la corréité ou la complicité n'étaient pas établies. C'est précisément parce que le civilement responsable n'est pas le coupable que la Commission Sénatoriale (session 1952-1953, document n° 204, p. 12) n'a pas voulu infliger une peine d'amende, s'il n'est ni co-auteur ni complice, mais s'est bornée à le rendre responsable du paiement des amendes encourues par ses préposés, au cas où ces derniers seraient insolvables.

Ce que l'on ne pouvait pas et que l'on n'a pas voulu décréter pour la peine d'amende, on le consacre pour la fermeture de la salle, peine beaucoup plus grave.

Le projet de loi est donc foncièrement illogique; ce que l'on n'a pas voulu pour la peine mineure, on le fait pour la peine majeure.

On soutiendrait vainement que la fermeture n'est pas une peine. Le projet de loi ne s'est pas mépris sur la signification de la fermeture puisque, dans l'alinéa 2 de l'article 5, il déclare expressément que la fermeture est une peine ne pouvant bénéficier de sursis.

Enfin, on nous dira que la fermeture ne sera ordonnée que dans les cas graves, par le Juge qui appréciera souverainement.

Cette observation renforce notre argumentation, car elle révèle que, dans la pratique, on voudrait que le juge n'ordonnât la fermeture que s'il avait le sentiment que les exploitants sont coupables. Mais, alors, s'ils sont coupables, ils doivent être condamnés personnellement à l'amende et subir la fermeture. Ils ne sont plus des « garants » mais des coupables à charge desquels la corréité ou la complicité est établie.

Si l'on veut faire une loi logique et conforme aux principes de notre droit pénal, il faut nécessairement dire, à l'article 5 de la loi, que la fermeture de l'établissement est subordonnée à la condamnation personnelle du propriétaire du fonds de commerce exploité dans cet établissement.

H. FAYAT,
P.-H. SPAAK,
M.-A. PIERSON.